

Jezus Chrystus

„Kościół nasz uczy też, iż Słowo, to jest Syn Boży, przyjął naturę ludzką w łonie błogosławionej Marii Panny, tak iż dwie natury: Boska i ludzka są złączone nierozdzielnie w jedności Jego osoby. Jeden Chrystus, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, narodzony z Marii Panny, prawdziwie umęczony i ukrzyżowany, umarł i był pogrzebany, aby pojednać Ojca z nami i być ofiarą nie tylko za grzech pierworodny, lecz także za wszelkie obecne ludzkie grzechy. On też zstąpił do piekieł, a dnia trzeciego prawdziwie zmartwychwstał; potem wstąpił na niebiosa, aby zasiąść po prawicy Ojca oraz rządzić i wiecznie panować wszelkiemu stworzeniu, aby wierzących weń uświęcać przez zesłanie do ich serc Ducha Świętego, który rządzi, pociesza i ożywia oraz broni ich przed diabłem i mocą grzechu. Tenże Chrystus ma przyjść jawnie, aby sądzić żywych i umarłych, itd., według Symbolu Apostolskiego.” (Wyznanie Augsburskie, art. III).

O Synu Bożym – trzeci artykuł Wyznania Augsburskiego – wskazuje na dwa istotne punkty wiary w Jezusa Chrystusa, jakie są charakterystyczne dla nauczania luterańskiego: podzielenie wiary całego Kościoła w dogmat o dwóch naturach w Chrystusie oraz akcent na dzieło zbawcze Jezusa Chrystusa.

Jezus Chrystus – Bóg i człowiek

Reformacja wittenberska, podobnie jak miało to miejsce w przypadku dogmatu o Trójcy Świętej, przyjęła także dogmat chrystologiczny ukształtowany na Soborze w Chalcedonie (451): „Zgodnie ze świętymi Ojcami, wszyscy jednomyślnie uczymy wyznawać, że jest jeden i ten sam Syn, Pan nasz Jezus Chrystus, doskonały w Bóstwie i doskonały w człowieczeństwie, prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, złożony z duszy rozumnej i ciała, współistotny Ojcu co do Bóstwa i współistotny nam co do człowieczeństwa, „we wszystkim nam podobny oprócz grzechu”, przed wiekami zrodzony z Ojca co do Boskości, w ostatnich czasach narodził się co do człowieczeństwa z Maryi Dziewicy, Matki Bożej, dla nas i dla naszego zbawienia. Jednego i tego samego Chrystusa Pana, Syna Jednorodzonego, należy wyznawać w dwóch naturach: bez zmieszania, bez zmiany, bez podzielenia i bez rozłączania. Nigdy nie zanikła różnica natur przez ich zjednoczenie, ale zostały zachowane cechy właściwe obu natur, które się spotkały, aby utworzyć jedną osobę i jedną hipostazę. Nie wolno dzielić Go na dwie osoby ani rozróżniać w Nim dwóch osób, ponieważ jeden i ten sam jest Syn, Jednorodzony, Bóg, Słowo i Pan Jezus Chrystus, zgodnie z tym, co niegdyś głosili o Nim Prorocy, o czym sam Jezus Chrystus nas pouczył i co przekazał nam Symbol Ojców.” (Definicja wiary soboru w Chalcedonie, 12). Zgodnie z tą definicją sformułowany jest zarówno artykuł III Wyznania augsburskiego, jak również objaśnienie drugiego artykułu Apostolskiego Wyznania Wiary w Małym katechizmie: „Wierzę, że Jezus Chrystus, prawdziwy Bóg, z Ojca w wieczności zrodzony i zarazem prawdziwy człowiek, z Marii Panny narodzony, jest moim Panem” (Mały katechizm, Cześć druga, Drugi artykuł).

Na podstawie tej starokościelnej nauki Luteranie podzielają wiarę, że Jezus Chrystus jest wcielonym Bogiem. W Betlejem narodził się z Marii Panny zarazem Bóg jak i człowiek, to Bóg i człowiek chodził po Judei i Galilei nauczając i uzdrawiając i to Bóg i człowiek został osądzony, umęczony i ukrzyżowany by ponieść karę za grzech ludzkości. To Bóg i człowiek

zarazem trzeciego dnia zmartwychwstał i został wzięty do nieba, gdzie siedzi po prawicy Boga Ojca.

Zbawcze dzieło Jezusa Chrystusa

Dogmat chrystologiczny leży u podstaw wiary i nauczania o zbawczym dziele Jezusa Chrystusa. Jezus Chrystus – wcielony Bóg, który jest Panem człowieka to także ten „który mnie zgubionego i potępionego człowieka wybawił, odkupił i pozyskał od wszelkiego grzechu, od śmierci i władzy szatana, nie złotem, ani srebrem, ale krwią swoją świętą i drogą i niewinną męką swoją i śmiercią, abym był Jego własnością, w Jego królestwie żył, pod Nim i Jemu służył w wiecznej sprawiedliwości, niewinności i szczęśliwości, tak jak On zmartwychwstał, żyje i króluje na wieki. To jest istotną prawdą!” (Mały katechizm, Cześć druga, Drugi artykuł).

Wiara w bogoczłowieczeństwo Chrystusa zapewnia, że zbawcze dzieło Boga w Jezusie Chrystusie było skuteczne. Człowiek sam, ze względu na swoją grzeszność, nie mógł pokonać grzechu. Jeśliby Jezus był tylko człowiekiem, śmierć na Golgocie byłaby jedynie tragedią niewinnie skazanego. Tam gdzie człowiek nie był w stanie nic uczynić Bóg posłał swojego Syna, by zadośćuczynił za grzech człowieka.

Cała teologia luterańska kładzie akcent na objawienie Boga w Jezusie Chrystusie i jego zbawcze dzieło, które dokonało się na krzyżu Golgoty. Jest to dar Boży dla człowieka. Jego znaczenie Marcin Luter podkreślał pisząc w jednym ze swoich pism, że Boga można wyłącznie poznać właśnie w cierpieniu i krzyżu. W krzyżu bowiem Bóg okazuje swoje miłosierdzie, łaskę i miłość do człowieka.

Tę prawdę o zbawczej ofierze Jezusa Chrystusa chroni reformacyjna zasada *solus Christus* (jedynie Chrystus), które podkreśla, że to właśnie Syn Boży wykonał wszystko, co jest potrzebne dla ludzkiego zbawienia. To On zadośćuczynił za grzech ludzkości i nie jest już potrzebne żadne dodatkowe staranie człowieka, żadne jego czyny czy ofiary. Ofiara krzyżowa jest wystarczająca.

Zasada *solus Christus* mówi także, że Jezus Chrystus jest wyłącznym pośrednikiem między Bogiem a człowiekiem. Tylko przez niego człowiek może przyjść do Boga. Stąd też w teologii i pobożności ewangelickiej odrzuca się innych pośredników między Bogiem a człowiekiem, czemu wyraz daje artykuł Wyznania augsburskiego O oddawaniu czci świętym: „Kościół nasz uczy o czci świętych, iż świętych można stawiać jako wzór do naśladowania ich wiary i dobrych uczynków, zależnie od powołania; tak cesarz może naśladować przykład Dawida, prowadząc wojnę dla wypędzenia Turków z ojczyzny, jest bowiem takimże królem. Atoli Pismo święte nie uczy, abyśmy wzywali świętych lub ubiegali się o ich pomoc, jedynego bowiem Chrystusa stawia przed nami jako pośrednika, prześlugańca, najwyższego kapłana i orędownika. Jego to należy wzywać, bo przyrzekł, że wysłucha modlitw naszych; taka cześć najbardziej mu się podoba, zwłaszcza gdy się Go wzywa we wszelkiej niedoli: “Jeśliby kto zgrzeszył, mamy orędownika u Boga”... itd. I Jan 2.” (Wyznanie augsburskie, art. XXI). Obrona Wyznania augsburskiego uzupełnia, że cześć świętych o której mowa w art. XXI Wyznania augsburskiego obejmuje oprócz naśladowania ich wiary i życia także dostrzeganie w ich przykładzie wzmocnienia wiary człowieka oraz dziękczynienia Bogu za ich życie. Nie ma ona w żadnym razie jednak charakteru jakiegoś rodzaju pośrednictwa między człowiekiem a Bogiem.

Literatura podstawowa:

Księgi Wyznaniowe Kościoła Luterańskiego, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2003.

Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 r. Część pierwsza, przeł. z niemieckiego A. Wantuła, w: Wyznanie augsburskie (Konfesja Augsburska) z 1530 roku. 95 tez ks. Marcina Lutra z 1517 roku, seria: Biblioteki Klasyki Ewangelickiej, t. 1, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1999, ss. 25-45.

Giertz B., Wierzyć po ewangelicku, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1994, ss. 47-55.

Grane L., Wyznanie augsburskie. Wprowadzenie w podstawowe myśli Reformacji luterańskiej, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2002, ss. 46-53.

Sauter G., Podstawowe pytania wiary, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1997, ss. 93-120.

Uglorz M., Marcin Luter. Ojciec Reformacji, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 1995, ss. 130-137.

Uglorz M., Zarys nauki Kościoła luterańskiego, w: Świadectwo wiary i życia. Kościół luterański w Polsce wczoraj i dziś, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2004, ss. 40-41.

Więcej na ten temat:

Borski R., Wcielenie Syna Bożego w teologii Marcina Lutra, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 31-37.

Sauter G., Chrystologia (wybrane zagadnienia), „Rocznik teologiczny” r. 37: 1995, z. 1, wyd. Chrześcijańska Akademia Teologiczna, ss. 5-50.

Uglorz M.J., Artykuł descendit ad inferna w księgach wyznaniowych Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 55-96.

Uglorz M., Chrystus we współczesnej teologii protestanckiej, w: Chrystus i Jego Kościół, red. M. J. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2000, ss. 119-130.

Uglorz M., III artykuł Wyznania augsburskiego w świetle reformacyjnego kazania, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 31-37.

Uglorz M., Krzyż i śmierć Jezusa Chrystusa w teologii Marcina Lutra, w: Teologia wiary. Teologia ks. dra Marcina Lutra i ksiąg wyznaniowych Kościoła luterańskiego, red. M. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2007, ss. 97-106.

Uglorz M., Krzyż w teologii ksiąg symbolicznych, „Zwiastun” r. 1979, nr 7, ss. 101n.

Uglorz M., Obraz Chrystusa w luteranizmie, w: Chrystus i Jego Kościół, red. M. J. Uglorz, wyd. Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała 2000, ss. 75-81.

Uglorz M., Teologia krzyża ks. Marcina Lutra, w: Teologia krzyża. Materiały z sympozjum,

które odbyło się 5 maja 1994 w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Krakowie, red. Z. Kijas, wyd. Wydawnictwo OO. Franciszkanów „Bratni Zew”, Kraków 1994, ss. 61-70.

XMKU, Jak Luter głosił Ewangelię o wcieleniu Syna Bożego, „Kalendarz Ewangelicki”, r. 1996, wyd. Wydawnictwo Augustana, ss. 104-112.

Mendroch P., Zbawczy pożytek krzyża w teologii ks. M. Lutra, „Kalendarz Ewangelicki”, r. 1998, wyd. Wydawnictwo Augustana, ss. 132-137.

Sojka J., O Synu Bożym, „Warto” r. 2008, z. 4, wyd. Wydawnictwo WARTO Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego, ss. 56-58.